

Відтворення найбільш дієвих практик врядування ОМС в умовах повномасштабної війни

РЕКОМЕНДАЦІЇ ОРГАНАМ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

Цей документ Центр спільних дій напрацював за результатами свого дослідження місцевого самоврядування в Україні "**Громади воєнного часу. Витривалі та спроможні**". Зібравши та проаналізувавши досвід 12 громад із 6 регіонів України, ми з'ясували, що в умовах повномасштабної війни громади стикаються зі зменшенням фінансування. При скороченні ресурсів та кадрів ОМС стикаються з перешкодами у наданні базових послуг в освітній, медичній, культурній, комунальній та соціальній сферах.

Виникає необхідність шукати нові шляхи для покращення місцевих політик.

Крім того, громади не мають достатньо можливостей, аби допомагати особам, які постраждали внаслідок російської агресії. Окремим викликом постає питання відновлення, адже постраждалі громади не можуть повноцінно відновитися без комплексних планів відновлення та державної допомоги.

Зважаючи на такі виклики, ми пропонуємо список рекомендацій, як місцеві органи влади можуть залишатися **ефективними та стійкими** в умовах повномасштабної війни.

01

Системно втілювати реформи

Реформування мереж закладів охорони здоров'я та загальної середньої освіти дозволить як **скоротити видатки, так і підвищити якість послуг** на території громади. Своєю чергою, покращення якості життя стане передумовою повернення жителів, які покинули громаду в умовах повномасштабної війни.

А втілення реформ загалом є **важливим кроком на шляху до майбутньої інтеграції України до ЄС**.

02

Налагодити постійний зв'язок як між жителями громади, так і між владою різних рівнів

ОМС варто інформувати своїх жителів про виклики, зміни, які відбуваються у громаді, а також про рішення, які ухвалюють місцеві ради. Для цього необхідно розвивати різні канали комунікації, зокрема сайт місцевої ради та сторінки у соціальних мережах. Важливо також вести якісний діалог про стан справ у громаді з владою вищих рівнів. **Прозора та якісна комунікація** дозволяє як швидко розв'язувати питання взаємодії з обласним та районним рівнем влади, так і уникати маніпуляцій та поширення неправдивої інформації серед жителів громади.

03

Залучати громадян до процесів розробки та ухвалення рішень

Громада може ініціювати громадські обговорення, круглі столи з представниками різних груп інтересів, опитування жителів, щоб отримати більше даних для напрацювання нових рішень. Місцева влада у такий спосіб отримує багато корисної інформації про проблеми та їхнє вирішення з погляду мешканців. Громадяни, зі свого боку, отримують можливість **покращити рівень життя у громаді** та поділитися своїм досвідом і вміннями. А для ВПО це ще й можливість інтегруватися у нову для себе спільноту.

04

Розвивати напрям міжнародної співпраці

Для цього громада може подаватися на різні грантові проєкти, а також шукати міста-побратими за кордоном (детальніше про це можна дізнатися в **Інструкції** [↗](#) від Центру спільних дій). Коли скорочуються надходження до місцевих бюджетів, донорська та благодійна допомога стає джерелом додаткових фінансових та матеріальних ресурсів. Крім того, вона **дозволяє громаді розвиватися** в актуальному для неї напрямі.

05

Напрацьовувати партнерства з сусідніми громадами аби покращити базові послуги

Наприклад, можна домовитися про спільне користування центрами культурних послуг або центрами первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД), якщо таких немає на території громади. Для деокупованих та прифронтових громад це можливість забезпечити своїх жителів послугами, якщо їхні заклади освіти, культури чи охорони здоров'я постраждали внаслідок повномасштабного вторгнення росії. Крім того, обмін досвідом та практиками дозволить **якісніше провести реорганізацію мереж комунальних закладів** охорони здоров'я та загальної середньої освіти.

06

Зробити пріоритетом розроблення стратегії розвитку та планів відновлення

Ці засадничі документи дадуть громаді розуміння, в якому напрямі рухатися у найближчому майбутньому. А також дозволять **швидше залучити додаткове фінансування** на втілення пріоритетних для громади проєктів.

АВТОРИ

Данило Ящук, регіональний аналітик

✉ dyashchuk@centreua.org

☎ +380 99 225 50 27

Роксолана Нестеренко,
регіональна аналітикиня

✉ rnesterenko@centreua.org

☎ +380 50 535 64 38